

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.2.9.2024

Pan
Jan Wróblewski
Burmistrz Strzelec Opolskich
Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich
Plac Myśliwca 1
47-100 Strzelce Opolskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/002 - Bezpieczeństwo podopiecznych placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech prowadzonych na terenie województwa opolskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich, Plac Myśliwca 1, 47-100 Strzelce Opolskie ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Wróblewski, Burmistrz Strzelec Opolskich ² , od 7 maja 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Tadeusz Goc, Burmistrz Strzelec Opolskich, od 6 grudnia 2006 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań w zakresie organizacji opieki nad dziećmi do lat trzech 2. Nadzór nad działalnością żłobków i klubów dziecięcych
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2024 (do zakończenia czynności kontrolnych w jednostce) z uwzględnieniem okresu wcześniejszego, jeżeli ma związek z zakresem kontroli
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Piotr Mastalerz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/88/2024 z 25 września 2024 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Urzędzie, zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3⁵, prawidłowo realizowano zadania dotyczące prowadzenia rejestru żłobków i klubów dziecięcych⁶. Rejestr ten prowadzony był przy użyciu systemu teleinformatycznego⁷, zapewnionego przez ministra właściwego do spraw rodziny. Burmistrz prawidłowo, rzetelnie i z zachowaniem ustawowego terminu prowadził postępowania w sprawie wpisu do ww. rejestru. Zadania w tym obszarze powierzono pracownikom Referatu Spraw Społecznych i Promocji⁸ w formie pisemnej. Zakresy obowiązków tych osób nie obejmowały jednak realizowanego przez nich zadania polegającego na sporządzaniu i przekazywaniu Wojewodzie Opolskiemu sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi.

W badanym okresie Gmina Strzelce Opolskie⁹ udzieliła podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych prowadzącym żłobki i klub dziecięcy dotacji celowych w łącznej wysokości 1 976,5 tys. zł.

W związku z dokonaną w 2022 r. nowelizacją ustawy o żłobkach, w kontrolowanej jednostce nie opracowano projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie planu nadzoru. Tym samym obowiązująca do dnia zakończenia kontroli NIK uchwała nie uwzględniała weryfikacji realizacji przez nadzorowane podmioty obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku i klubie dziecięcym, o którym mowa w art. 54 ust. 2 pkt 3 ustawy o żłobkach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań w zakresie organizacji opieki nad dziećmi do lat trzech

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą Burmistrz realizował zadania wynikające z ustawy o żłobkach, w tym dotyczące prowadzenia Rejestru oraz sporządzania i przekazywania sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi. Zadania te wykonywali pracownicy Referatu, którym powierzono - w formie pisemnej - prowadzenie Rejestru. Zadanie polegające na sporządzaniu i przekazywaniu sprawozdań, o których mowa w art. 54 ust. 2 pkt 2 ustawy o żłobkach, nie zostało ujęte w pisemnych zakresach obowiązków tych osób, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W Urzędzie obowiązywał regulamin organizacyjny¹¹, zgodnie z którym do zadań Referatu należało m.in.: a/ opracowywanie lokalnych aktów prawnych

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 338, ze zm. Dalej: ustawa o żłobkach.

⁶ Dalej: Rejestr.

⁷ Mapa żłobków i klubów dziecięcych - Emp@tia (mpips.gov.pl). Dalej: system teleinformatyczny.

⁸ W okresie od 1 stycznia do 25 listopada 2021 r. Referat Inicjatyw Gospodarczych i Promocji. Dalej: Referat.

⁹ Dalej: Gmina.

¹⁰ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ 1/ Zarządzenie Nr I/67/2021 Burmistrza Strzelc Opolskich z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie nadania Urzędowi Miejskiemu w Strzelcach Opolskich Regulaminu Organizacyjnego ze zm. 2/ Zarządzenie Nr I/6/2013 Burmistrza Strzelc Opolskich z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie nadania

dotyczących zasad udzielania dotacji z budżetu gminy, b/ prowadzenie spraw związanych z udzielaniem dotacji z budżetu gminy dla gminnych jednostek organizacyjnych oraz udzielanych innym jednostkom lub organizacjom, c/ prowadzenie spraw związanych z finansowaniem i dofinansowaniem z budżetu gminy zadań realizowanych przez jednostki nie zaliczane do sektora finansów publicznych, d/ prowadzenie rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

(akta kontroli str. 289-419, 432-455)

Rada Miejska w Strzelcach Opolskich¹² na podstawie uchwał w sprawie likwidacji i utworzenia gminnych jednostek organizacyjnych oraz przyjęcia zmian statutu¹³ powierzyła Gminnemu Zarządowi Oświaty w Strzelcach Opolskich¹⁴, m.in.: a/ sprawowanie, w imieniu Burmistrza, nadzoru nad żłobkami i klubami dziecięcymi, działającymi na terenie Gminy, w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki, zgodności danych zawartych odpowiednio w Rejestrze lub wykazie ze stanem faktycznym oraz wykonywanie czynności nadzorczych, b/zapewnienie obsługi finansowej Żłobka, c/ organizowanie i obsługę konkursów na dyrektora Żłobka, d/ prowadzenie akt osobowych dyrektora Żłobka.

(akta kontroli str. 60-81)

1.2. W Urzędzie, zgodnie z art. 27 ustawy o żłobkach, prowadzono Rejestr przy użyciu systemu teleinformatycznego, zapewnionego przez ministra właściwego do spraw rodziny. W rejestrze ujęto jeden żłobek publiczny, cztery żłobki niepubliczne i jeden niepubliczny klub dziecięcy¹⁵. W badanym okresie do Urzędu wpłynęły dwa wnioski o wpis do rejestru, w tym jeden dotyczący niepublicznego żłobka oraz jeden w sprawie rejestracji niepublicznego klubu dziecięcego. Na podstawie przedmiotowych wniosków Burmistrz, zgodnie z art. 30a ust. 2 ww. ustawy, dokonał w wymaganym terminie wpisów do Rejestru i wydał stosowne zaświadczenia. Zaświadczenia te zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 30 ustawy o żłobkach.

(akta kontroli str. 94, 420-431)

1.3. Zgodnie z art. 58 ustawy o żłobkach Rada Miejska ustaliła w okresie od 1 stycznia 2021 r.¹⁶ do 30 marca 2022 r.: a/ opłatę za pobyt dziecka w żłobku w wysokości 12 zł za każdy dzień pobytu, b/ maksymalną opłatę za wyżywienie w wysokości 10 zł dziennie, c/ dodatkową opłatę w wysokości 10 zł za każdą rozpoczętą dodatkową godzinę opieki sprawowanej nad dzieckiem powyżej

Urzędowi Miejskiemu w Strzelcach Opolskich Regulaminu Organizacyjnego, ze zm. Dalej: Regulamin organizacyjny.

¹² Dalej: Rada Miejska.

¹³ Uchwała Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich: 1/ Nr XXV/197/2016 z dnia 28 września 2016 r. w sprawie likwidacji Gminnego Zarządu Oświaty i Wychowania w Strzelcach Opolskich i utworzenia Gminnego Zarządu Obsługi Jednostek, 2/ Nr XXXVII/292/2017 z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Zarządu Obsługi Jednostek, 3/ Nr XV/153/2019 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Zarządu Obsługi Jednostek, 4/ Nr XXV/233/2020 z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Zarządu Obsługi Jednostek, 5/ Nr LXII/493/2022 z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany nazwy i statutu jednostki organizacyjnej gminy Strzelce Opolskie, 6/ Nr LXXII/577/2023 z dnia 27 września 2023 r. w sprawie zmieniającej Uchwałę Nr LXII/493/2022 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany nazwy i statutu jednostki organizacyjnej gminy Strzelce Opolskie. Dalej: uchwała w sprawie GZO.

¹⁴ Dalej: GZO.

¹⁵ Według stanu na 8 października 2024 r.

¹⁶ Uchwała Nr XLIII/356/2018 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej opłaty za wyżywienie i opłat za pobyt dziecka w żłobku utworzonym przez gminę Strzelce Opolskie. Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 407.

10 godzin dziennie w danym dniu. Od 1 kwietnia 2022 r.¹⁷ ww. organ ustalił: a/ miesięczną opłatę za pobyt dziecka w wysokości 20% obowiązującego minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów, b/ maksymalną dzienną opłatę za wyżywienie w wysokości 0,5% obowiązującego minimalnego wynagrodzenia, c/ dodatkową opłatę za każdą rozpoczętą godzinę opieki sprawowanej nad dzieckiem powyżej 10 godzin dziennie w danym dniu w wysokości 1% obowiązującego minimalnego wynagrodzenia.

W kontrolowanym okresie zasady przyznawania dotacji celowych z budżetu gminy, o których mowa w art. 60 ustawy o żłobkach, zostały ujęte w stosownych uchwałach Rady Miejskiej¹⁸. Zgodnie z tymi uchwałami podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych prowadzące żłobek lub klub dziecięcy na terenie Gminy mogły ubiegać się o dotację celową z jej budżetu. I tak:

a/ w okresie od 5 maja 2017 r. do 18 czerwca 2021 r. w kwocie 500 zł miesięcznie na każde dziecko w wieku do lat 3 dla podmiotów prowadzących żłobki i w kwocie 250 zł miesięcznie na każde dziecko w wieku do lat 3 dla podmiotów prowadzących kluby dziecięce;

b/ od 19 czerwca 2021 r. obowiązywała jednolita kwota dotacji celowej dla podmiotów prowadzących kluby dziecięce i żłobki w wysokości 500 zł miesięcznie na każde dziecko w wieku do lat 3.

Dotacja przeznaczona była na sprawowanie opieki nad dzieckiem do lat 3 mieszkającym na terenie Gminy. Przyznanie dotacji następowało na pisemny wniosek, a wypłaty dokonywano w transzach miesięcznych z dołu. W uchwałach zastrzeżono prawo kontroli wykorzystania dotacji oraz konieczność zwrotu nienależnie pobranych środków wraz z odsetkami. Od 19 czerwca 2021 r. wprowadzono możliwość przyznania dotacji dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy na terenie innej gminy, zapewniających opiekę nad dziećmi zamieszkałymi na terenie Gminy.

Uchwała nr XXXVI/296/2021 z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie wysokości i zasad ustalania dotacji została uchylona z dniem 1 listopada 2024 r.¹⁹ na podstawie uchwały Rady Miejskiej²⁰ z 26 września 2024 r.

W badanym okresie Gmina udzieliła podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, prowadzącym żłobki i kluby dziecięce dotacji celowych na dzieci objęte opieką, w łącznej kwocie 1 976,5 tys. zł²¹, tj.: a/ w 2021 r. - 516,5 tys. zł, w tym podmiotom na terenie innej gminy w kwocie 4,0 tys. zł, b/ w 2022 r. - 546,0 tys. zł, w tym podmiotom na terenie innej gminy w kwocie 1,5 tys. zł; c/ w 2023 r. - 574,0 tys. zł, w tym podmiotom na terenie innej gminy

¹⁷ Uchwała Nr XLIX/394/2022 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia maksymalnej opłaty za wyżywienie i opłat za pobyt dziecka w Żłobku utworzonym przez Gminę Strzelce Opolskie. Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 658.

¹⁸ 1/ Uchwała nr XXXVI/296/2021 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce niezaliczonych do sektora finansów publicznych, Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 1480; 2/Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na terenie gminy Strzelce Opolskie, Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 1369.

¹⁹ Zgodnie z treścią § 1 ust. 2 ostatnim miesiącem, za który dotacja mogła zostać wypłacona, był październik 2024 r.

²⁰ Uchwała Nr VII/39/2024 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 26 września 2024 r. w sprawie uchylenia uchwały nr XXXVI/296/2021 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 26 maja 2021 r. w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce niezaliczonych do sektora finansów publicznych. Dz. Urz. Woj. Opolskiego poz. 2530.

²¹ Dane na dzień 3 października 2024 r.

w kwocie 8,5 tys. zł oraz d/ w 2024 r. - 340,0 tys. zł, w tym podmiotom na terenie innej gminy w kwocie 5,0 tys. zł.

W wyniku czynności podjętych przez Burmistrza w ramach sprawowanego nadzoru nad prawidłowością wykorzystania udzielonych dotacji celowych dwa podmioty dokonały zwrotu środków w łącznej wysokości 12,5 tys. zł²², a w jednym przypadku wydana została decyzja²³ w sprawie zwrotu dotacji do budżetu Gminy kwoty 6,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 43-44, 47-54, 655-658, 738)

1.4. W objętym kontrolą okresie Burmistrz wydał jedną pozytywną opinię²⁴ w sprawie spełnienia wymagań sanitarno-lokalowych przez klub dziecięcy. Postępowanie w tym przedmiocie było przeprowadzone przez Dyrektora GZO.

(akta kontroli str. 90-92)

1.5. W ww. okresie Gmina uzyskała²⁵ dodatkowe środki przeznaczone na dofinansowanie funkcjonowania 96 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech w publicznym żłobku. W 2021 r. Wojewoda Opolski przekazał 195,8 tys. zł dotacji celowej w klasyfikacji budżetowej dział: 855 – Rodzina, rozdział 85516 – System opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech, § 2030 – Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin. Przedmiotowa dotacja została wykorzystana w całości. W kontrolowanym okresie Gmina nie wnioskowała o uzyskanie innych środków finansowych z przeznaczeniem na zapewnienie lub poprawę stanu bezpieczeństwa w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat trzech.

(akta kontroli str. 458)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W okresie objętym kontrolą pracownikom Referatu nie przypisano w formie pisemnej obowiązku dotyczącego przygotowania i składania sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi, o którym mowa w art. 54 ust. 2 pkt 2 ustawy o żłobkach. Zdaniem NIK świadczy to o braku wymaganej rzetelności działań w tym obszarze.

Zgodnie z treścią Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych²⁶ należy precyzyjnie określić zakres uprawnień delegowanych poszczególnym pracownikom (załącznik do komunikatu, *II. Standardy kontroli zarządczej, A. Środowisko wewnętrzne, 4 Delegowanie uprawnień*).

(akta kontroli str. 485-523)

Kierownik Referatu, odpowiedzialny zgodnie z § 15 Regulaminu organizacyjnego za ustalanie zakresów zadań, uprawnień, obowiązków pracowników, oraz Sekretarz, odpowiedzialna zgodnie z § 12 Regulaminu organizacyjnego za m.in. sprawnego funkcjonowania Urzędu i warunków jego działania oraz zapewnienie zgodności działania urzędu z obowiązującymi przepisami złożyli tożsame

²² Nienależnie pobrana dotacja za 2022 r. w kwocie 4,0 tys. zł, za 2023 r. 7,5 tys. zł oraz za 2024 r. 1,0 tys. zł (wg, stanu na 21 listopada 2024 r.).

²³ Decyzja z 8 listopada 2024 r., na dzień zakończenia kontroli, tj. 22 listopada 2024 r. decyzja ta była nieprawomocna.

²⁴ Opinia Burmistrza Strzelec Opolskich nr 1/2021 dotycząca spełnienia wymagań sanitarno-lokalowych w klubie dziecięcym z dnia 14 stycznia 2021 r.

²⁵ 1/ Umowa nr 23/M2/2021 z dnia 5 lipca 2021 r. w sprawie udzielenia wsparcia finansowego na realizację zadań określonych w Resortowym programie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2021, moduł 2; 2/ Umowa nr 23/DC/2021 z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawie udzielenia wsparcia finansowego z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat.

²⁶ Dz. Urz. Ministra Finansów z 2009 r. Nr 15, poz. 84.

wyjaśnienia wskazując, że *pracownikom urzędu (...) zapisano w zakresie obowiązków zadanie prowadzenia i aktualizowania ewidencji żłobków, (...), które jest realizowane za pomocą Rejestru Żłobków. Zadanie w zakresie przekazywania sprawozdań, (...), realizowane za pomocą tego samego programu, co prowadzenie ewidencji, (...). Zadanie to nie zostało więc literalnie wyszczególnione w zakresach obowiązków, gdyż uznano, że zawiera się ono w szerzej sformułowanym obowiązku prowadzenia i aktualizowania ewidencji żłobków.*

(akta kontroli str. 620, 623)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie prawidłowo realizowano zadania dotyczące prowadzenia rejestru żłobków i klubów dziecięcych. Zadania te przypisane zostały pracownikom Referatu w formie pisemnej. Zakresy obowiązków tych osób nie obejmowały jednak realizowanego przez nich zadania polegającego na sporządzaniu i przekazywaniu Wojewodzie Opolskiemu sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi.

OBSZAR

2. Nadzór nad działalnością żłobków i klubów dziecięcych

Opis stanu faktycznego

2.1. Rada Miejska uchwałą nr XLIV/367/2018 z 28 lutego 2018 r.²⁷ przyjęła plan nadzoru nad żłobkami i klubami dziecięcymi, w którym ujęto, zgodnie z art. 54 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o żłobkach nadzór w zakresie: warunków i jakości świadczonej opieki przez żłobki i kluby dziecięce, zgodności danych zawartych w Rejestrze ze stanem faktycznym oraz wywiązywania się z obowiązku sporządzania i przekazywania sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi. Przedmiotowa uchwała nie obejmowała zadań dodanych od 1 kwietnia 2022 r. art. 48 pkt 8 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym²⁸, oraz od 1 października 2024 r. art. 68 pkt 15 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz wychowaniu dziecka – „aktywny rodzic”²⁹, tj. w zakresie wywiązywania się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku i klubie dziecięcym, o którym mowa w znowelizowanej treści art. 54 ust. 2 pkt 3 ustawy o żłobkach. W Urzędzie nie przygotowano stosownego projektu aktu prawnego miejscowego uwzględniającego ww. przepisy ustawy, celem przedłożenia Radzie Miejskiej do przyjęcia w drodze uchwały. Powyższe zaniechanie stanowiło nieprawidłowość opisaną w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 93)

2.2. Rada Miejska uchwałą w sprawie GZO powierzyła temu podmiotowi sprawowania nadzoru m.in. w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki przez żłobki i kluby dziecięce oraz zapewnienia zgodności danych zawartych w Rejestrze ze stanem faktycznym.

W sprawie nadzoru nad realizacją obowiązku wywiązywania się ze sporządzania i przekazywania sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi, Burmistrz wyjaśnił, że (...) *był i nadal jest sprawowany nadzór nad terminowym przekazywaniem sprawozdań przez podmioty prowadzące żłobki oraz klub dziecięcy na terenie Gminy Strzelce Opolskie, jednakże taki nadzór prowadzony jest w formie działań podejmowanych na bieżąco (...). Pragnę podkreślić, że pracownicy (...) wypełniający obowiązek sprawozdawczy są w miarę potrzeb w stałym kontakcie także*

²⁷ Uchwała nr XLIV/367/2018 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi, dziennymi opiekunami, podmiotami zatrudniającymi dziennych opiekunów oraz osobami fizycznymi prowadzącymi na własny rachunek działalność dziennego opiekuna.

²⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 2270. Dalej: ustawa o rodzinnym kapitale opiekuńczym.

²⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 858. Dalej: ustawa aktywny rodzic.

z podmiotami prowadzącymi żłobki oraz klub dziecięcy i zapewniają bieżący, (...), nadzór nad terminowością sporządzania i przekazywania sprawozdań, a także ich kompletności. (...)

(akta kontroli str. 60-81)

2.3. W badanym okresie w Urzędzie w ramach sprawowanego nadzoru nie podejmowano czynności sprawdzających, o których mowa w art. 57 ust. 4 ustawy o żłobkach.

(akta kontroli str. 634, 649, 651)

2.4. Kontrolowana jednostka prawidłowo realizowała obowiązki sprawozdawcze wynikające z art. 64 ust. 2 ustawy o żłobkach. W celu sporządzenia zbiorczych sprawozdań Urząd pozyskiwał dane od podmiotów prowadzących na terenie gminy żłobki i klub dziecięcy. Sprawozdania za lata 2021-2023 zostały przekazane do Urzędu w wymaganym terminie, określonym w art. 64 ust. 5 ustawy o żłobkach³⁰.

W kontrolowanym okresie, zgodnie z art. 64 ust. 5 ustawy o żłobkach, Burmistrz zapewnił terminowe przekazywanie Wojewodzie Opolskiemu sprawozdań rocznych obejmujących lata 2021-2023.

(akta kontroli str. 485-525, 600)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W okresie objętym kontrolą³¹ w Urzędzie nie sporządzono projektu aktu prawnego uwzględniającego obowiązek sprawowania nadzoru nad żłobkami i klubami dziecięcymi również w zakresie wywiązywania się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku przewidzianym w art. 54 ust. 2 pkt 3 ustawy o żłobkach, w brzmieniu obowiązującym od 1 kwietnia 2022 r.³², a następnie od 1 października 2024 r.³³, celem przedłożenia Radzie Miejskiej do przyjęcia w drodze uchwały.

Zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy o żłobkach, nadzór nad działalnością żłobka i klubu dziecięcego sprawowany jest przez Burmistrza na podstawie planu nadzoru przyjętego przez Radę Miejską w drodze uchwały.

(akta kontroli str. 634)

Burmistrz wyjaśnił, że (...) *po dokonaniu analizy uchwały dotyczącej nadzoru nad powyższymi jednostkami zauważyłem, że aktualnie obowiązująca uchwała (...) nie spełnia wszystkich wymogów, dlatego też w najbliższym czasie podejmę działania, aby tę kwestię uregulować i wprowadzić odpowiednie zmiany.*

(akta kontroli str. 637-638, 794)

Zdaniem NIK, brak ujęcia w treści uchwały w sprawie planu nadzoru nad żłobkami i klubami dziecięcymi wszystkich elementów, określonych w art. 54 ust. 2 ustawy o żłobkach, stwarzał ryzyko realizacji czynności w tym obszarze z pominięciem kontroli realizacji obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku. Burmistrz wyjaśnił, że *Gminny Zarząd Oświaty (...) nie miał i nie ma w zakresie swojej statutowej działalności kontroli wywiązywania się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku (...). Jednakże z racji sprawowania bezpośredniej kontroli finansowej nad bieżącą działalnością m.in. Żłobka [gminnego] oraz obsługi tejże jednostki w zakresie finansowo-księgowym, kontrola*

³⁰ Za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia – do 31 stycznia roku następnego.

³¹ Stan na 22 listopada 2024 r.

³² Ustalonego ustawą o rodzinnym kapitale opiekuńczym.

³³ Ustalonego ustawą aktywny rodzic.

wywiązywania się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku jest sprawowana podczas wykonywania ww. czynności.

Sekretarz wyjaśniła, że nadzór nad żłobkami w zakresie obowiązku obniżania opłaty rodzica za pobyt dziecka w związku z otrzymanym dofinansowaniem nie jest zadaniem referatu Spraw Społecznych i Promocji. Niemniej jednak po zapoznaniu się z funkcjonowaniem Urzędu oraz jednostki organizacyjnej – Gminnego Zarządu Oświaty, Burmistrz Strzelec Opolskich podjął decyzję o przeprowadzeniu w UM oraz jednostkach organizacyjnych gminy audytu funkcjonalno-organizacyjnego. Wyniki ww. audytu, a także informacje zawarte w protokole oraz zaleceniach pokontrolnych trwającej kontroli wskażą obszary działalności wymagające poprawy, dostosowania ich do procedur wewnętrznych i zewnętrznych wymogów, w sposób gwarantujący wyeliminowanie błędów w przyszłości.

(akta kontroli str. 620, 638)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Burmistrz zapewnił terminowe przekazywanie Wojewodzie Opolskiemu sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi do lat trzech. W Urzędzie nie opracowano jednak projektu uchwały w sprawie planu nadzoru uwzględniającego obowiązek weryfikacji wywiązywania się przez żłobki i klub dziecięcy z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w tych podmiotach, w przypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

1. Uwzględnienie z pisemnych zakresach obowiązków pracowników zadań dotyczących przygotowania i przekazywania Wojewodzie Opolskiemu sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi.
2. Przygotowanie projektu uchwały uwzględniającego pełny zakres nadzoru przewidziany w art. 54 ust. 2 ustawy o żłobkach i przedstawienie tego dokumentu organowi stanowiącemu Gminy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 11 grudnia 2024 r.

Kontroler
Piotr Mastalerz
Specjalista kontroli państwowej

/ - /

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
p.o. Wicedyrektor
Janusz Madej

/ - /

.....
podpis